

Sint Nicolaas IN HET ORANJEHUIS

6 DECEMBER 1792

Op den Sinterklaasavond van het jaar 1792 heerschte er in de Residentie een buitengewoon zenuwachtige stemming.

Deze stemming vond haar oorzaak in een te verwachten blijde gebeurtenis in het gezin van den Erfprins Willem Frederik.

Uit den aard der zaak waren het meest de Prinsgezinden, die met groote belangstelling uitzagen naar de belangrijke tijding, die uit het Oude Hof werd verwacht.

De Sint Nicolaasavond ging echter voorbij, zonder dat een schokkend bericht de huiselijke vreugde kwam verstoren.

Doch nauwelijks was de Sinterklaasdag uit mist en nevelen te voorschijn getreden of Den Haag werd verrast, met de heugelijke tijding:

„Haare Koninklijke Hoogheid, Mevrouw de Erfprinsesse, is dezen morgen, omtrent agt uren, voorspoedig verlost van een welgeschapen en alle teekenen van gezondheid medebrennenden Prins; en bevindt zich, naar tijdsomstandigheden, zeer wel.”

Weinige oogenblikken na deze gelukkige geboorte, trad Stadhouder Willem V de kamer binnen.

Als hoofd van het Doorluchtig Huis Oranje-Nassau wilde hij de eerste zijn, die den jonggeborene begroette.

Doch daarbij bleef het niet.

Diep doordrongen van de hooge beteekenis dezer vorstelijke geboorte, boog hij in deze kamer zijn knieën en dankte hij God voor den rijken zegen, in dit kind aan Oranje en Nederland geschonken en voor het voorrecht, dat hij de eerste der Oranjevorsten mocht zijn, die zich grootvader mocht noemen.

Intusschen was het heugelijke nieuws door Den Haag gegaan en had daar uitbundige vroolijkheid verwekt. Natuurlijk werden er in verband met den Sinterklaasdag heel wat toespeelingen gemaakt. Wat de goede Sint in den loop der eeuwen ook aan Nederland mocht hebben gegeven, nooit was het voorgekomen, dat hij een Oranjekindje had gebracht.

„Bij het Nagtegaalenpad, op den Wal” stonden 21 stukken geschut opgesteld, die weldra drie salvo's over de Residentie deden dreunen. Dit kanongebulder overstemde voor een oogenblik het beieren der klokken en het vroolijk spelen der Carillons.

Niet zoodra had Dominee Heringa de blijde tijding vernomen of hij begaf zich naar den Erfstadhouder en den Erfprins, om te vernemen „wanneer het den grooten Kerkeraad met Diakenen zou mogen gebeuren wegens deze gebeurtenis te feliciteeren.”

Hij had toen ten antwoord gekregen, dat reeds dien zelfden middag om half vier, de heeren verwacht werden. Dat werd voor den dominee een extra drukke Sinterklaasdag. Door meer dan één bode liet hij al de leden van den Kerkeraad tot een spoedvergadering convoceeren en toen alle leden bijeen waren deelde de predikant hun mee, dat deze bijzondere vergadering was belegd ter gelegenheid van de heugelijke gebeurtenis in het vorstelijk huis.

Het eenige punt der agenda was een wijdloopige mededeeling van de voorspoedige geboorte van het Prinsje en nadat de dominee hierover het noodige (en overbodige) had gezegd, werd de vergadering met dankzegging gesloten en begaven de heeren „zig gezamentlijk naar 't Stadhouderlijk kwartier, en zijn aldaar door Zijne Doorl. Hoogh. den Heere Erfstadhouder en Haare K.H. Hoogstd. Gemalin benevens den Doorluchtigen Erfprins minzaamst gerecipieerd geworden.”

De Praeses, dominee Heringa hield daar een „gepaste” toespraak die door den Erfstadhouder, Prins Willem V werd beantwoord. Deze drukte zijn groote blijdschap uit over het feit, dat hij de eerste was onder de

Verrassingen

Op heeterdaad betrapt

Stadhouders, die een kleinzoon „mocht beleven” en hij verzekerde de heeren, dat de jonggeborene — indien God zijn leven spaarde — zou worden opgevoed „in de beginsels van vrijheid en godsdienst, de beide zuilen van ons Gemeenebest.” Nimmer had Den Haag een vroolijker Sinterklaasdag beleefd dan dien van 1792. Een teekenaar voelde zich geïnspireerd tot het teekenen van een plaat, waarop Sint Nicolaas in hoogst eigen persoon de hoofdrol speelt. Deze toch legt de Nederlandse Maagd, bij wijze van Sint Nicolaasgeschenk, het kleine Oranjeprinsje in de armen. Ook de dichters lieten zich niet onbetuigd. Het sprak vanzelf, dat de dichter-Oranjeklant Mr Willem Bilderdijk in zware tonen z'n vreugde bezong in een toespraak, die hij tot het Prinsje

richtte. Hij eindigde zijn gedicht met deze mooie regels:

„Gij dierbre Vorstentelg,
aan ons gebed geschonken,
In 't midden van d' orkaan,
dien we om ons hooren ronken,
Gij blijft ons 't onderpand,
dat God ons niet begeeft:
Want Neerland kent geen nood,
zoo lang Oranje leeft!”

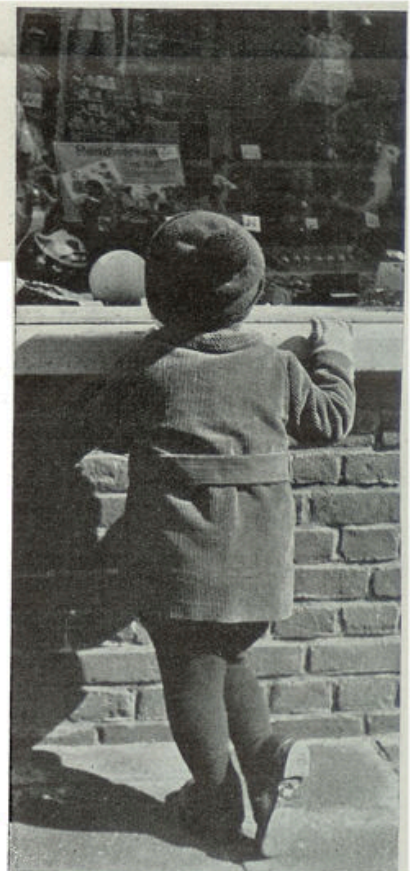
Blijkbaar voorzag de groote dichter reeds de onweerswolken, die zich spoedig boven ons vaderland zouden samepakken en profetisch schreef hij een regel, die tot op vandaag zijn kracht heeft behouden nl.: „Neerland kent geen nood, zoo lang Oranje leeft!” Een andere dichter, minder hooggestemd, meende Sint Nicolaas in z'n

vers te moeten verheerlijken. Hij deed dit op deze wijze:

Al buldren ook de Staatsorkanen,
Al wappren bloedige oorlogsvanen,
St Nikolaas vergeet Prins Willem
niet,
Wien hij zijn eersten kleinzoon biedt.
De luister van de Oranjezon moog
tanen,
Zij rijst weer schooner in 't verschieet.

Helaas, de luister van de Oranjezon, dien deze Sinterklaasdag zoo heerlijk te zien gegeven had, begon al te spoedig te tanen. Nauwelijks twee jaar oud moest het Prinsje, dat met zulk een onstuimigen jubel was binnengehaald, door den Scheveningschen visscher Michiel de Heyer naar Engeland worden overgebracht. Achttien donkere jaren volgden, waarin ons land ondervond, dat Bilderdijk gelijk had gehad, en dat Neerland wel nood kent, zoodra Oranje van zijn erve is verdwenen.

De Sinterklaasdag van 1939 wordt gevierd onder sombere omstandigheden, maar Gode zij dank — Oranje is op zijn post en immers „Neerland kent geen nood, zoo lang Oranje leeft!”
P. de Z. J.Gz.

Verlangende blikken